

Tisková zpráva, 21. 7. 2020

Nové bienále *Ve věci umění* začíná 22. července v Praze, výstava vybízí k empatii a vzájemné blízkosti

Může umění zprostředkovat zkušenost napříč třídou, pohlavím nebo kulturou? Je možné emocionálně či sensuálně prožít zkušenost někoho, s kým jinak nemáme vůbec nic společného? Je možné vstoupit do zážitku, který je nám ze své podstaty cizí, protože pocházíme z jiného sociálně-kulturního prostředí a máme jinou zkušenost? První ročník bienále *Ve věci umění* s podtitulem *Pojď' blíž* komunikuje emocionální a tělesnou zkušenost, jež je ambivalentní a komplikovaná. „Pojď' blíž“, říkají námi vybraná díla, ale tato blízkost může být i nepříjemná. Citové nepohodlí může vést k novému emocionálnímu porozumění tomu, jak žít s druhými. „Pojď' blíž“ je výzva k fyzickému i mentálnímu přiblížení, může to být věta, kterou říká dospělý malému dítěti, může to být erotické vyzvání či přátelská pobídka, ale i pohružka. Setkání se může odehrát v duchu vzájemného porozumění stejně jako zásadního nedorozumění. Blízkost a empatie, dva ústřední motivy výstavy, jsou základní lidskou potřebou a projevem pečující, emocionální práce, kterou vykonáváme pro ostatní i pro sebe samotné.

První ročník bienále *Ve věci umění / Matter of Art (VVUMOA)* s podtitulem *Pojď' blíž* se uskuteční od 22. 7. do 15. 11. 2020. V rámci výstavy se představí 45 umělců, umělkyní a kolektivů, mezi nimiž je mj. islandský multimediální umělec Ragnar Kjartansson, jihoafrická filmařka a fotografka Candice Breitz nebo interdisciplinární polský tvůrce Karol Radziszewski. Diváky výstava zavede do pěti lokalit: Pražské tržnice v Holešovicích, Galerie hl. m. Prahy (GHMP), podchodu u nádraží Praha-Holešovice, Panorama Hotelu Praha a na piazzettu u obchodního centra DBK. Klíčovým prvkem koncepce bienále je komunitní program, v rámci kterého se uskuteční desítky workshopů, diskusí a dalších událostí. V rámci snahy o maximální přístupnost je vstup na výstavu po celou dobu trvání zdarma a všechny prostory jsou bezbariérové. Bienále pořádá iniciativa pro současné umění tranzit.cz ve spolupráci s GHMP.

Kurátorská koncepce Terezy Stejskalové a Víta Havránka je zaměřena na témata péče, empatie a intimacy, a má ambici vytvořit prostor pro zprostředkování odlišných životních zkušeností jazykem současného umění.

„Výstava ukazuje, jak skrze jazyk emocí a perspektivu empatie a péče nahlédnout perspektivy a zkušenosti, v nichž nejsme osobně zaangażováni. Být konfrontován s postoji, zvyky a jednáním, které jsou nám cizí a které s naší životní zkušeností nemají nic společného, to by měla být zkušenost bytí ve veřejném prostoru. Tento přístup se na výstavě uplatňuje i v pohledu na cizí místa a osobnosti v historii poválečného umění. Zaměříme se na realistické umění a přezkoumáváme jeho historické formy z našeho, současného pohledu,“ říkají kurátorky T. Stejskalová a V. Havránek.

Pojď' blíž – výběr z vystavených projektů

Britská umělkyně Lucy Beech na bienále představí svůj film *Reproductive Exile*, ve kterém se věnuje tématu asistované reprodukce. Islandský tvůrce Ragnar Kjartansson na výstavě představí cyklus videí *Scenes from Western Culture*, v nichž ironickým a podvrtným způsobem zachycuje výjevy ze života západní společnosti. V Berlíně žijící umělkyně Candice Breitz je na výstavě zastoupena videoinstalací *Labour*, vietnamský umělec Tuan Mami pro jednu z hal v Pražské tržnici připravuje projekt na pomezí performance a environmentu, v němž bude po dobu výstavy fungovat večerka s potravinami, hostel a malá galerie jeho vlastních děl. Mezi třemi bienálovými lokacemi je rozprostřený projekt Isabely Grosseové a Jespera Alvaera, kteří skrze vzpomínky pamětníků a sochařskou práci rekonstruují zmizelou plastiku z 80. let. Polský umělec Karol Radziszewski na bienále představí nástěnné malby, které jsou zvětšeninami jeho dětských kreseb, z nichž je možné zpětně vyčíst jeho rozvíjející se queer identitu. Český kolektiv Institut úzkosti pro bienále připravuje mj. *Veřejné slyšení ve věci imaginace*. Formát veřejného slyšení má prvky sdílené kolektivní přednášky, v rámci jednoho večera budou desítky přizvaných hostů hovořit v prostředí menzy studentských kolejí na Strahově. Konceptuální umělec Jiří Žák ve své videoinstalaci zpracovává příběh majitele české zbrojařské firmy, jehož nejasný osud zrcadlí temnou stránku postkomunistické transformace. Tématům společenské nerovnosti a kulturní a jazykové odlišnosti se ve svém novém filmu, který vzniká přímo pro bienále, věnuje umělkyně Alžběta Bačíková.

Umělci a umělkyně

Adriena Šimotová, Alena Kučerová, Alice Nikitinová, Alina Kopytsa, Allan Elgart, Alžběta Bačíková, Anna Kravets, Ateliér nevratné změny, Bohumila Doleželová, Candice Breitz, Elisabeth Subrin, Eric Baudelaire, Eva Springerová, Hafiz Rancajale, Institut úzkosti, Isabela Grosseová & Jesper Alvaer, Iza Pavlina, Jean-Charles de Quillacq, Jirka Skála, Jiří Žák, Karol Radziszewski, Krešimir Golik, Lucy Beech, Marina Abramović, Milan Mikuláščík, Mothers Artlovers, Naděžda Plíšková,

Neurčitý kolektiv, Olga Čechová, Otty Widasari, Pauline Boudry & Renate Lorenz, Ragnar Kjartansson, Raša Todosijević, Renato Guttuso, Róbert Gabriš, Sbíрка pazourků bolatického skanzenu, Selma Selman, Sonia Natra, Sung Tieu, Taring Padi, Thomas Hirschhorn, Tuan Mami, Veronika Šrek Bromová, Věra Merhautová, Viola Ježková

Bienálové lokality

Klíčová část výstavy je rozdělena do dvou hlavních lokalit – výstavních sálů GHMP ve 2. patře Městské knihovny a do areálu Pražské tržnice v Holešovicích, kde kromě dvou výstavních hal č. 11 a 17 návštěvníci najdou také bienálové centrum s kavárnou a knihkupectvím, které se nachází v hale č. 19 společně s Ateliérem Mothers Artlovers. Mezi dalšími lokalitami je Panorama Hotel Praha na pankrácké pláni, piazzetta u brutalistního obchodního centra DBK a podchod pro pěší u nádraží Praha-Holešovice.

Komunitní program

Specifickým projektem v rámci bienále je *Ateliér Mothers Artlovers* v Pražské tržnici. Kolektivně pojatá sociální plastika je koncipovaná jako místo pro setkávání a diskusi, interaktivní instalace, herna a ateliér pro děti a jejich rodiče. Ateliér bude fungovat jako inkluzivní, zdarma přístupný prostor, v rámci programu se v něm uskuteční řada workshopů, přednášek a dalších akcí. V rámci komunitního programu, který se koná souběžně s výstavou, se organizátoři spojili s organizacemi Život 90, Freya, Meetina, Reformát a Slovo 21, a uskuteční se např. workshop zaměřený na aktivní práci se samotou, diskuse věnovaná minulým a současným podobám realismu v umění, večer vyprávění u ohně a upcyklační workshop. Edukační oddělení GHMP připravuje řadu tvůrčích programů, mj. výtvarné ateliéry pro dospělé a seniory, workshopy pro děti s rodiči na mateřské dovolené apod. Součástí programu je také několik komentovaných prohlídek výstavy s kurátory Terezou Stejskalovou a Vítem Havránkem.

Bienále VVUMOA organizuje iniciativa pro současné umění tranzit.cz ve spolupráci s Galerií hl. m. Prahy a koná se pod záštitou radní hlavního města Prahy MgA. Hany Třeštíkové. Hlavním partnerem tranzit.cz je nadace ERSTE. Projekt je součástí mezinárodní sítě East European Biennial Alliance společně s polským Biennale Warszawa, ukrajinským Kyiv Biennial a maďarským OFF-Biennale Budapest.

Biografie všech umělců najdete na webu www.matterof.art v sekci Účastníci, v sekci Press je k dispozici press pack s fotografiemi vybraných projektů a portréty umělců a umělkyní v tiskové kvalitě. V příloze tiskové zprávy najdete detaily ke komunitnímu programu včetně harmonogramu a anotací jednotlivých událostí.

Kurátorský text k výstavě

Bienále Ve věci umění / Matter of Art: *Pojď' blíž / Come Closer*

22. 7. – 15. 11. 2020

Autoři textu: Tereza Stejskalová, Vít Havránek (kurátoři bienále)

Pojď' blíž je název první edice bienále současného umění Ve věci umění. Umělecké práce, s nimiž se setkáte na této výstavě, komunikují emocionální a tělesnou zkušenost, jež je ambivalentní a komplikovaná. „Pojď' blíž“, říkají námi vybraná díla, ale tato blízkost může být i nepříjemná. Můžeme mluvit o pedagogice diskomfortu, jež se soustředí na rozporuplné emoce a věří v jejich určující roli při zpochybňování dominantních ideologií a sociálních zvyků. Citové nepohodlí může vést k novému emocionálnímu porozumění tomu, jak žít s druhými. „Pojď' blíž“ je výzva k fyzickému i mentálnímu přiblížení, může to být věta, kterou říká dospělý malému dítěti, může to být erotické vyzvání či přátelská pobídka, ale i pohružka. Setkání se může odehrát v duchu vzájemného porozumění, stejně jako zásadního nedorozumění. Blízkost a empatie, dva ústřední motivy výstavy, jsou základní lidskou potřebou a projevem pečující, emocionální práce, kterou vykonáváme pro ostatní i pro sebe samotné.

Může umění zprostředkovat zkušenost napříč třídou, pohlavím nebo kulturou? Je možné emocionálně či sensuálně prožít zkušenost někoho, s kým jinak nemáme vůbec nic společného? Je možné vstoupit do zážitku, který je nám ze své podstaty cizí, protože pocházíme z jiného sociálně-kulturního prostředí a máme jinou zkušenost? Výstavou se prolínají děje, které se přímo či nepřímo dotýkají nás všech a jsou univerzální, avšak zároveň neskrývají a často i zdůrazňují, že vycházejí ze zkušenosti, jež je kulturně, ekonomicky, sociálně podmíněná. To vše se děje s vědomím, že prostor galerie či muzea některé typy zkušeností tradičně upřednostňoval, jiné vytěsňoval.

Svět umění a kultury není nevinný. Je vytvářen společenskými podmínkami, v nichž se realizuje a rozvíjí. Zrcadlí mocenské, ekonomické a genderové vztahy, geografickou pozici, národní identitu, dominanci kulturních center (jejich institucí a ideologií), uměleckého trhu či kritérií mainstreamových médií. To všechno jsou síly, které umění formují a s nimiž se umění zároveň kriticky potýká. Výstava *Pojď' blíž* se s nimi vyrovnává pomocí alternativních taktik, jejichž základ je emocionální a inkluzivní. Inspirací pro toto uvažování může být pozice třetího, hledání alternativy ke světu, který nabízí jen dvě proti sobě jdoucí pozice, jako tomu bylo v období studené války v případě Hnutí nezúčastněných, v často skloňované třetí cestě, v případě třetího genderu nebo časopisu *Third Text* [Třetí text]. Konkrétním

příkladem takového „hlasu třetího“ na poli umění může být postavení sociálního realismu v Indonésii a na Filipínách. Tam se sociální realismus ocitl v pozici zakázaného uměleckého směru, zatímco západní abstraktní a konceptuální umění sloužily autoritativním režimům jako mimikry jejich prozápadní a demokratické orientace. Podobné historické příklady jsou v příkrém rozporu s místní východoevropskou zkušeností, jež po roce 1989 označovala realismus jako neživou režimní propagandu a za jedinou hnací sílu univerzálních dějin považuje západoevropské avantgardní umění. Díky podobným „třetím hlasům“ se hodnoty, v nichž jsme byli vychováni, komplikují, ne-li rozpadají. Duch naší doby vyvstává z podobných rozporů. Zjevuje se v rozpadajících se vztazích starého světa, v jizvách, které se vrývají do naší přítomnosti. Tyto jizvy nejvíce přibývají na okraji, který se však dnes již nachází všude kolem nás, i v samotném středu, včetně hlavních měst bývalých západních civilizačních center. Berou na sebe podobu rasové diskriminace, ekologické krize, neschopnosti společně čelit uprchlické krizi či virové pandemii. Vizualní obrazy zprostředkovávají popsané změny zcela bezprostředně, zvláště pokud je sdílí nejen racionálně, ale plnoprávně také na úrovni emocí. A umělecká hnutí, která na to reagují, například přehodnocením realismu na úrovni jazyka umění (sociální realismus, neorealismus, *cinema vérité*, *fukei-ron*, Nový realismus, dokumentaristický realismus ad.) nejsou samoúčelná – vynořují se proto, aby otevírala nové způsoby vidění.

Termíny

Bienále Ve věci umění / Matter of Art: <i>Pojd' blíž</i>	22. 7. – 15. 11. 2020
Hlavní tisková konference	21. 7. 2020, 11.00
Press preview	21. 7. 2020, 10.00

Program zahajovacího týdne

Vernisáž výstavy *Pojd' blíž*

úterý **21. 7. 2020**, 18.00

V rámci zahájení výstavy v GHMP a Pražské tržnici se uskuteční performance Izy Pavliny a Tuana Mamiho. Vernisáž je přístupná pro veřejnost zdarma.

Slavnostní recepce v Panorama Hotelu Praha

středa **22. 7. 2020**, 18.00

Zahájení projektu Isabely Grosseové a Jespera Alvaera v Panorama Hotelu Praha, jedné ze tří lokalit, ve kterých se bude v rámci bienále možné setkat s jejich dílem na pomezí instalace a performativního projektu.

Veřejné slyšení ve věci imaginace

Čtvrtek **23. 7. 2020**, 18.00

V rámci události se formou sdílené řetězové přednášky představí desítky hostů a hostek, které promluví o tématu imaginace. Slyšení pořádá Institut úzkosti a koná se v menze studentských kolejí na Strahově.

Detaily k jednotlivým událostem najdete na www.matterof.art/cz/program.

Vstup je zdarma.

Místa konání

Galerie hlavního města Prahy

Městská knihovna, 2. patro
Mariánské náměstí 98/1
110 00 Praha

Pražská tržnice

Hala 11, 17 a 19
Bubenské nábřeží 306/13
170 00 Praha 7

Panorama Hotel Praha

Milevská 1695/7
140 63 Praha 4

Piazzetta u obchodního centra DBK Budějovická

Budějovická 1667
140 00 Praha 4

Nádraží Praha-Holešovice – podchod pro pěší

Plynární 21
170 00 Praha 7

Menza Strahov

Jezdecká 1920
160 17 Praha 6

Kontakt

Max Dvořák | Press & komunikace

+420606381616

press@matterof.art

Odkazy

www.matterof.art

Profil na Instagramu

Profil na Facebooku

Partneři

Hlavní partner:

ERSTE Foundation

Ve spolupráci s:

Galerie hlavního města Prahy

Za podpory:

Hlavní město Praha

Ministerstvo Kultury České republiky

Rosa Luxemburg Stiftung

Městská část Praha 1

Městská část Praha 4

Městská část Praha 7

Biofilms

DAFilms.cz

Měď Povrly a. s., člen skupiny MTX Group

Národní galerie Praha

Office for Contemporary Art Norway

Panorama Hotel Praha

Rakouské kulturní fórum

Spolek Skutek

Partneři:

Biennale Warszawa

OFF-Biennale Budapest

OsloBiennalen

Visual Culture Research Center

Partneři komunitního programu:

Edukační oddělení GHMP

Freya

Meetina

Mothers Artlovers

Reformát

Slovo 21

ŽIVOT 90

Mediální partneři:

A2 / Alarm

ART ANTIQUES

ArtMap

Deník N

FlashArt

Fotograf Magazine

Kapitál

Radio Wave

Szum

ČRo Vltava